

לידור, ר', טלמור, ר', פייגין, נ', פרסקו, ב' וקופרמינץ, ח' (התקבל לפרסום). התכנית "מתווים מנחים להכשרה להוראה במוסדות להשכלה גבוהה בישראל" בראי המלצות קודמות לרפורמות בימי היישוב ובשנות המדינה: ניתוח השוואתי. דפים,

את התכנית "מתווים מנחים להכשרה להוראה במוסדות להשכלה גבוהה בישראל" ניסחה ועדה שהקימה המועצה להשכלה גבוהה כדי לקבוע מדיניות אחידה להכשרת מורים בישראל – הן במכללות לחינוך, הן באוניברסיטאות. התכנית הזו היא האחרונה בסדרה של כמה רפורמות בולטות אשר הוצעו על ידי ועדות שונות מאז הימים שלפני קום המדינה ועד היום, ועדות שהוקמו כדי לבחון היבטים אקדמיים, ארגוניים ומערכתיים של תכניות הכשרה להוראה במוסדות אקדמיים בישראל.

המאמר הנוכחי בוחן את החידושים שבתכנית זו בהשוואה להצעות קודמות לרפורמות של הוועדות השונות, לרבות אלו אשר עסקו בקידום תהליכי הכשרת המורים עוד לפני הקמת המדינה. נוסף על כך המאמר סוקר את תכנית המתווים לנוכח המלצותיהן של ועדות פנימיות אשר הקימו אנשי מחלקת החינוך של הוועד הלאומי בתקופת היישוב ואנשי משרד החינוך מאז הקמת המדינה, כמו גם לנוכח ההמלצות של ועדות חיצוניות או פורומים חיצוניים שעסקו בסוגיית ההכשרה להוראה. על מנת לבחון את התכנית הזו בראי הרפורמות הקודמות ערכנו ניתוח השוואתי של דוחות הוועדות הקודמות ושל תכנית המתווים המנחים. הניתוח התמקד בחמש קטגוריות: (א) המתכשרים להוראה – דרישות הקבלה לתכנית הלימודים וההתאמה למוסד המכשיר להוראה; (ב) מורי המורים – צעדים לשדרוג רמתו של סגל ההוראה; (ג) תכניות הלימודים במוסדות ההכשרה; (ד) המבנה הארגוני והמערכתי של הגופים המכשירים להוראה; (ה) משך הלימודים והתואר המוענק בסיום תכנית הלימודים. בהתבסס על הממצאים שעלו מניתוח זה, המאמר מציג כמה שאלות באשר ליישומה בפועל של תכנית המתווים החדשה.

מילות מפתח: הכשרת מורים, רפורמות בהכשרה להוראה, תכנית המתווים המנחים.